

Ons nummer: O24.000734

Informatie raad/mededeling college

Onderwerp	Verzoek tot wezenlijke wijziging PAW-aanvraag project Warm Heeg
Commissie	Doarp, Stêd en Omkriten
Collegebesluit d.d.	16 april 2024
Portefeuillehouder	Henk de Boer
Team	Strategie en Programma's
Adviseur	Johan Schippers

Reden informatieverstrekking actieve informatie van het college

Collegebesluit

- in te stemmen met het indienen van een verzoek tot wezenlijke wijziging van de PAW-aanvraag voor het project Warm Heeg bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- in te stemmen met het versturen van bijgaande brief met het verzoek aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- in te stemmen met de onderbouwing van het verzoek tot wezenlijke wijziging van de PAW-aanvraag voor het project Warm Heeg;
- de raad hierover actief te informeren.

Toelichting/achtergrond

Inleiding

In november 2021 heeft de gemeente Súdwest-Fryslân voor het project Warm Heeg een aanvraag gedaan voor het Programma Aardgasvrije Wijken (PAW). De aanvraag zag op een collectief warmtenet in Heeg met een watertemperatuur van 70 graden (midden temperatuur, hierna: MT) en voor twee wijken een lage temperatuur van 55 graden (lage temperatuur, hierna: LT). In maart 2022 is de aanvraag door het Rijk goedgekeurd voor een bedrag van € 3.970.860. Dit bedrag is op 14 juli 2022 door de gemeenteraad beschikbaar gesteld.

Wezenlijke wijziging PAW-aanvraag

Inmiddels is duidelijk dat een combinatie van een MT-net en LT-net niet haalbaar is. Het heeft een aantal grote nadelen voor de businesscase en de operationele fase. Het aanleggen van een LT-net is niet in alle wijken mogelijk. In veel wijken zijn de woningen niet voldoende geïsoleerd. Het aansluiten op een LT-net zal van de bewoners van deze wijken grote investeringen en soms ingrijpende woningaanpassingen vragen. Daarnaast bleek uit doorrekeningen dat het aanleggen van twee verschillende warmtenetten leidt tot:

- hogere aanlegkosten;
- hogere onderhoudskosten;
- het energieverbruik neemt toe; en
- de warmtenetten en energiecentrale zijn minder efficiënt regelbaar en bedienbaar.

In afwijking van de PAW-aanvraag zal het hele dorp worden aangesloten op één MT-net met een temperatuur van 70 graden. Dat leidt tot een wezenlijke wijziging van de PAW-aanvraag die in 2021 is ingediend. Het woord 'wezenlijk' in de formulering is niet toevallig gekozen, maar een exacte weergave van wat BZK hierover voorschrijft. Wezenlijke wijzigingen zijn zaken die van belang waren bij de selectie van de proeftuin, zoals de gebruikte techniek of het wijzigen van de temperatuur van het warmtenet van LT naar MT, of het gebied.

Ingeval van een wezenlijke wijziging moet een officieel verzoek worden ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: BZK) vanuit het college van B&W met een onderbouwing van de reden van de wijziging en wat daarover valt te leren voor andere gemeenten.

Het college en de Raad zijn eerder geïnformeerd over het feit dat er mogelijk een wijziging plaatsvindt t.o.v. de PAW-aanvraag. Het college en de Raad zijn ook meegenomen in het feit dat de onderbouwing voor de wijziging is goedgekeurd door de stuurgroep Warm Heeg. Hieronder zijn linkjes opgenomen naar de betreffende bijlagen die eerder met de Raad zijn gedeeld.

Verzoek wezenlijke wijziging PAW-aanvraag

Het college van B&W heeft een officieel verzoek tot wijziging ingediend bij BZK. In het verzoek wordt ingegaan op de nieuwe voorgestelde situatie t.o.v. de aanvraag, aantoonbaar draagvlak, een financiële onderbouwing en de nieuwe businesscase. Voor dat laatste was het positieve besluit van de gemeenteraad op 21 december 2023 over de gemeentelijke garantstelling van belang.

De onderbouwing van de wijziging is goedgekeurd in de stuurgroep Warm Heeg van 11 juli 2023. De notulen van dat overleg zijn te vinden in [bijlage 2](#) bij een [actieve info van 3 oktober 2023](#) aan de gemeenteraad.

Het verzoek voor een wezenlijke wijziging van de PAW-aanvraag wordt behandeld door een onafhankelijke commissie. We zijn niet de enige gemeente die een dergelijke aanvraag doet. De reactietermijn van BZK is afhankelijk van het aantal verzoeken dat zij nu hebben liggen.

Het risico dat het bedrag teruggevorderd wordt door BZK schatten wij in als laag. De constructieve contacten hierover met het NPLW (Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie) bevestigen dit beeld. Toch zou het kunnen dat de subsidie deels of volledig moet worden terugbetaald. Of dit het geval is, is afhankelijk van het besluit dat BZK neemt.

Communicatie met BZK

De gemeente en Warm Heeg hebben eerder, op ambtelijk niveau, al richting BZK aangegeven dat de realisatie van een LT-net naast een MT-net in Heeg waarschijnlijk niet haalbaar is. De gemeente kan uitsluitend met toestemming van de minister wezenlijk afwijken van de aanpak zoals opgenomen in de aanvraag. Hier is in de stuurgroep Warm Heeg van 17 april 2023 over gesproken. De notulen van het overleg zijn te vinden in [bijlage 2](#) bij een [actieve info van 11 juli 2023](#) aan de gemeenteraad. Zie voor een toelichting op een volledig MT-net ook pagina 7 van [bijlage 3](#) bij diezelfde actieve info aan de gemeenteraad onder 'Inzetten op een volledig MT-net'.

De reden dat het verzoek nu kan worden ingediend, is dat het een tijd heeft geduurd voordat duidelijk was wat exact de voorwaarden zijn voor het indienen van een verzoek om wezenlijke wijziging. In mei 2023 ontvingen we van BZK de eerste voorwaarden. Vervolgens is er na mei 2023 als aanvullende voorwaarde gesteld dat voor het beoordelen van de wijziging eerst duidelijk moest zijn of de gemeente garant zou staan voor het project. De besluitvorming daarover in de gemeenteraad vond plaats op 21 december 2023. Aansluitend werd pas in december 2023 duidelijk dat een officieel verzoek van het college van B&W voor de wezenlijke wijziging benodigd is en tot slot kregen we in februari 2024 te horen dat het een vereiste is dat de accounthouder voor de proeftuin vanuit het NPLW meekijkt op de stukken. Dit is gebeurd.

Zowel op ambtelijk niveau als op bestuurlijk niveau is er contact geweest met het NPLW over het verzoek om wezenlijke wijziging. Uit deze gesprekken is gebleken dat het verzoek er gedegen en goed onderbouwd uitziet.

Gemeentelijke garantstelling

Op 21 december 2023 heeft de gemeenteraad een positief besluit genomen over een gemeentelijke garantstelling voor het project Warm Heeg. De garantstelling is echter nog niet in werking getreden. Momenteel worden de voorwaarden, waaronder de gewenste zeggenschap binnen Warm Heeg, voor de gemeentelijke garantstelling samen met Warm Heeg en andere betrokken partijen (zoals de beoogde financier van Warm Heeg) nader uitgewerkt. Het is uiteindelijk aan het college om een besluit te nemen over het daadwerkelijk afgeven van de garantstelling en de voorwaarden die hieraan worden gesteld.

Met het besluit van de gemeenteraad kon verder onderzoek worden gedaan naar de financiering van het ondergrondse warmtenet en is fase 3.1 van het project gestart. Projectfase 3.1 staat in het teken van het toewerken naar de financial close van het project (gepland september 2024). Naast de garantstelling en de voorwaarden is ook de goedkeuring van de wezenlijke wijziging van de PAW-aanvraag van belang voor financial close. Als de PAW-subsidie naar beneden wordt bijgesteld of volledig wordt ingetrokken dan heeft dat gevolgen voor de financial close. Bij de financial close is zeker of het project financieel haalbaar is en definitief doorgang kan vinden. Op dat moment wordt ook pas de garantstelling afgegeven. De garantstelling treedt alleen in werking bij financial close.

In [bijlage 1](#) behorende bij het [raadsbesluit over de garantstelling](#) is onder het kopje ‘Wat zijn de consequenties van een garantstelling?’ het volgende opgenomen over de PAW-subsidie:

“Verder moet worden beoordeeld hoe de garantie zich verhoudt met de PAW-subsidie die op grond van de staatssteunvrijstelling aan Stichting Warm Heeg is verleend.”

Het college neemt een besluit over het daadwerkelijk afgeven van de garantstelling en de voorwaarden die hieraan worden gesteld. Mocht de uitkomst van de aanvraag van de wezenlijke wijziging van de PAW daar aanleiding toe geven, dan is dat het moment om daar mogelijk conclusies aan te verbinden.

Risicobeheersing

Het traject tot aan de financial close is een uitdagende fase. Door de subsidie per fase en in tranches via voorlopige beschikkingen beschikbaar te stellen aan Warm Heeg, houden we als gemeente grip op de uitgaven. De besluiten hierover staan in het teken van zorgvuldige besluitvorming en risicobeheersing. Door op deze wijze te handelen, kan de gemeente grip houden op het project en op de financiële ontwikkeling van het project. Ook in het geval het Rijk (een deel van) de verleende PAW gelden terugvordert bij de gemeente omdat door de wezenlijke wijziging niet meer wordt voldaan aan bepaalde voorwaarden waaronder de subsidie is verstrekt.

Planning vervolg in de raad

De reactie vanuit BZK zal ter informatie aan de raad worden voorgelegd.